

dva pomena, odgovarja ruski 'dar' v obeh pomenih, tj. 1) 'dar, podarok' in 2) 'dar, odarenost!' To je značilno tudi za besedo *jezik* (*jezik* 'jazyk; reč'): 1) 'jazyk' (del telesa), 2) 'jazyk, reč', govor'.

— *delo* 'trud, rabota, delo, znanje' — treba bi bilo zapisati tudi pomen 'proizvedenie' npr. *Dickensovo delo*.

— *vaja* — ni zabeležen pomen 'repeticija' (v gledališču).

— *proga* — v prevodu ni zapisan pomen 'sinjak, krovopodtek'.

— V predgovoru J. Kotnik piše, da so v tej izdaji zaznamovana z naglasnimi znamenji le gesla, v slovarju samem pa ni zabeležen ta pomen slovenske besede *geslo*.

Ruskemu delu slovarja manjka pomoč kvalificiranega in pazljivega redaktorja, ki bi pomagal odpraviti nekaj leksikalnih napak in zveze, ki niso lastne sodobnemu ruskemu jeziku. Čudno je videti glagol *fil'movat'* (gl. slovensko *filmati*), pridevnik *televiznyj* (slov. televizijski), *dialektičeskij* (slov. *dialektičen*, npr. jezik). V sodobnem jeziku se z razliko uporabljata *dialektnyj* (redkeje *dialektal'nyj*) od samostalnika *dialekt* in *dialektičeskij* od samostalnika *dialektika*. Rusi praktično ne uporabljajo besede *vyvozčik* v pomenu 'izvoznik', navadno govorijo ne *ot vremeni do vremeni* (tj. 'od časa do časa'), ampak *vremja ot vremeni*, ne *korol' na šahu* (šah — 'kralj je v šahu'), ampak *korol' pod šahom*.

V ruskem besedilu je ostalo nepojmljivo veliko tiskovnih napak. Tako npr. *bušiti* 'tolkvat' namesto 'tolkat' (obenem bi bilo treba namesto nedovršne oblike navesti dovršno, tj. 'tolknut', *dlan* 'dolon' namesto 'ladon', *doseg orgnja* nam. 'ognja'; prim. še 'goličeskij' namesto 'gotičeskij' ipd.

Seveda je in bo Kotnikov slovar nedvomno koristil tudi v svoji sedanji obliki tistim, ki se uče ruskega in slovenskega jezika ali pa ju raziskujejo. Toda da bi zadostili naraščajočim potrebam vse širšega kroga slavistov, tako tistih, ki se učijo, kakor tudi diplomirancev, bodo potrebne nove, popolnejše izdaje. Očitno bi bilo dobro izkoristiti izkušnje praktične leksikografije drugih slovanskih jezikov.

Vladimir Gudkov
Univerza Moskva

IZ DOPISA USTAVNEMU SODIŠČU

Podpisani občani mesta Lendave in okolice v dopisu Ustavnemu sodišču Socialistične republike Slovenije v Ljubljani zahtevajo in želijo:

— da se organizira slovenska šola oz. oddelki, na katerih se bo poučeval madžarski jezik kot predmet;

— da se organizira šola oz. oddelki za otroke madžarske narodnosti z ustreznim učnim načrtom, da se ti otroci usposobijo za nadaljnje šolanje v srednjih in drugih šolah v Sloveniji;

— da se dovoli svobodna izbira staršem, na katero šolo oz. oddelek vpišejo svoje otroke;

— da se smiselno in v praksi upoštevajo ustavne pravice, v tem primeru določila členov 74 in 76 Ustave SR Slovenije, s tem pa tudi določila člena 43 Ustave SFR Jugoslavije.

Prosimo Ustavno sodišče, da naši prošnji in zahtevku ugodi in odloči, kot je ugodoma predlagano.

Lendava, dne 25. julija 1969.

Za predlagatelje: Peter ing. Perš, Jože Hajdinjak,
Tibor ing. Kuzma

Priloga: 38 listov z 681 podpisi občanov, ki vlagajo zahtevek.

DELO IN PROBLEMI MARIBORSKE PODRUŽNICE SD TER SLAVISTOV SPLOH

Na občnem zboru 5. februarja 1969 v Mariboru smo kritično pretresli, kako je potekalo delo mariborske podružnice v minulem letu, kako so bili izvršeni sklepi, sprejeti decembra 1967 na občnem zboru v Ljubljani, koliko je pri tem sodelovala tudi naša podružnica in katere naj bodo naloge društva v bodoče.

Odbor je v minulem letu skrbel predvsem za strokovno izpopolnjevanje članov, zato je pripravil 8 predavanj in dvojce srečanj s književniki oz. slovstvenimi zgodovi-

narji. O predavanjih v prvi polovici leta smo poročali že na občnem zboru oktobra 1968 v Novem mestu, zato naj omenim tu le še nadvse uspeli predavanji C. C. Mehte (1. nov. 1968), univ. profesorja iz Indije, o razvoju indijskega gledališča in dramatike, Milka Matičetova o najnovejših najdbah našega ljudskega pesništva (26. febr. 1969), pogovor s književniki Francetom Bevkom, Gustavom Krklecem, Antonom Ingoličem in Ivanom Potrčem (19. dec. 1968), počastitev 50-letnice Cankarjeve smrti s predavanjem Bruna Hartmana Dramatik Cankar v Mariboru 1908—1941 ter pogovor mariborskih slavistov o Slodnjakovi literarni zgodovini z avtorjem in zastopnikoma Mladinske knjige.

Nadalje si je odbor prizadeval, da bi vključil v vrste SD vse slaviste, ki poučujejo po šolah, pa tudi vse, ki so po študiju slavisti, a opravljajo svoje delo na drugih delovnih mestih. Zato je razposlal na vse šole vabila s pristopnimi izjavami, vendar odziv ni bil zadovoljiv. Naloga bodočega odbora bo, da bo povabil slaviste na področju Maribora in okolice, medtem ko bo za učitelje slovenščine na Koroškem in na Dravskem polju organiziral po eno predavanje v Dravogradu in v Ptujju še v letošnjem šolskem letu (po sklepu prve seje novega odbora). Pri organizaciji nam bosta pomagala zavoda za PPS v Mariboru in Dravogradu.

Na občnem zboru smo ugotovili, da je strokovni tisk, zlasti Jezik in slovstvo ter Slavistična revija, med slavisti premalo razširjen. Zato smo pozvali člane, naj se naroče na obe reviji. Tudi aktivno sodelovanje pri strokovnih revijah in časopisih je premajhno. Sodelavcev iz severovzhodne Slovenije bi moralo biti več, ti pa naj bi pred objavo o svojih člankih razpravljali na skupnih sestankih slavistov.

Tedenska obveznost slavistov na šoli je še vedno nerešen problem. Zato naj se Slavistično društvo Slovenije še nadalje poteguje za enotno obveznost (20 ur) za vso republiko. Ovrednotiti je treba delo slavista, kakor je bilo predlagano in sklenjeno na plenumu SDS v Novem mestu oktobra lani. Pri tem moramo zaprositi za pomoč Zavod za šolstvo in Pedagoški inštitut v Ljubljani. O tem problemu slavistov učiteljev se nam ni posrečilo spregovoriti v javnosti (razen v Naših razgledih), posebno ne na TV, kakor je zahteval lanski občni zbor mariborske podružnice, čeprav so vsi trije poročevalci z občnega zbora dec. 1967 v Ljubljani poslali na TV takoj svoje referate s prošnjo, da bi stekel pogovor o problematiki slavistov učiteljev in o problemu slovenščine v šolah in javnosti. Po poldrugem letu prizadevanj je bil konec aprila na TV vendarle uresničen pogovor o slovenščini v javni rabi. Člani naše podružnice menimo, da je takšen odnos TV do tako perečega vprašanja, kot je materinščina, nepravilen, saj je bilo treba na realizacijo ne samo zelo dolgo čakati, ampak ji je bilo še sedaj odmerjenih pičlih 50 minut (s filmskimi zapisi vred). Tako nas ta oddaja ni mogla zadovoljiti; pravzaprav je le načela nekaj vprašanj, konkretnih predlogov za izboljšanje položaja slovenščine pa ni bilo. Presplošno in mimogrede je bil omenjen šibak jezik v naših komunikacijskih sredstvih, zlasti pri TV; pogovor z lektorjem ni pomenil mnogo, saj je prikazal le njegovo delo, ni se pa dotaknil slabega jezika televizijskih reporterjev, na kar je še posebej opozoril in ostro obsodil naš občni zbor. Povedano je tudi bilo, da je Slavistično društvo v Mariboru (tako je bilo tudi drugje, konkretno vem za Koper) z okrožnico povabilo vsa gospodarska podjetja in ustanove, naj pošiljajo društvu v jezikovno popravilo okrožnice, poročila ipd., in ustanovljena je bila 10-članska delovna skupina, ni pa bilo povedano, da na našo pripravljenost jezikovno pomagati ni bilo prav nobenega odziva. Marsikakšne pomanjkljivosti in napake pa gredo tudi na rovaš nas — slavistov. Ali nismo premalo aktivni v svoji okolici, premalo dosledni in natančni pri svojem vsakdanjem delu? Zamisliti se moramo ob očitku kritika v Delu (Nekaj malega o slovenščini, 27. 4. 1967): »Bodimo si namreč na jasnem, da je poprečna strokovna usposobljenost naših učiteljev nasploh in učiteljev slovenščine še posebej pod normalno poprečno ravniyo, da pa je ravno šola prva in pglavlitna med odgovornimi za vprašanje in negovanje materinščine.«

Člani naše podružnice so opozorili tudi na delovanje šolskih knjižnic. Te ne delujejo strokovno, za kar je več vzrokov. Knjižničarja, po navadi slavista, le redko kaj spodbuja k delu in je strokovno premalo usposobljen; preostaja mu tudi premalo časa poleg rednega šolskega dela. Knjižnice navadno dobijo premalo sredstev za nakup novih knjig, nabava pa ni dovolj strokovna, ker po šolah ni strokovnih komisij za nakup novih knjig. Zato je občni zbor predlagal, naj društvo posreduje, da bi imele knjižnice redno zaposlene knjižničarje, strokovno usposobljene moči, njihov delovni čas pa naj bi bil odvisen od obsega knjižnice. Knjižničarji opravljajo pomembno delo, ko vzgajajo mladega bralca; poglabljali naj bi delo, ki ga je začelo tekmovalje za bralno značko.

Še enkrat bi radi opozorili na priporočila, ki jih je dala naša podružnica na ob-
čnem zboru v Novem mestu osrednjemu odboru in vsem podružnicam (JiS 1968, št. 8),
z željo, da bi jih do izrednega občnega zbora v jeseni vsaj delno izpolnili.

Ob koncu pa zastavljamo še eno vprašanje: ali slavisti ljubljancani niso
člani Slavističnega društva? Čeprav izpolnjujejo svoje članske dolžnosti, redno plačujejo
članarino, niso deležni ugodnosti, kot jih uživajo ljubljanski kolegi, ki dobe 10 % popust
pri nakupu knjig Državne založbe.

Mira Medved
Pedagoška akademija Maribor

GRADIVO

V OCENO SMO PREJELI

- Janez Rotar, Socialna in politična misel Podlimbarskega. SM 1969. 314 str.
Vidik 13,14. Okrugli stol — Književnost i politika. 1969, Split, 174 str.
Književna istorija. Beograd, 1968. 1—2. 238 str.
Nada Kraigher, Dokler živimo. Založba Obzorja Maribor, 1969. 206 str.
Bojan Štih, Gledališki trenutek. KMGL 46. Ljubljana 1969. 201 str.
Vlado Peteršič, Brazgotina. Roman. Založba Obzorja Maribor, 1969. 496 str.
Pavla Hočevar, Pot se vije. Spomini. Založništvo tržaškega tiska, 1969. 164 str.
Janko Kersnik, Ciklamen. Iz slovenske kulturne zakladnice, 9. Založba Obzorja Maribor,
1969. 231 str.
Rado Polič, Dobra reka. Zapis iz dnevnika spomina (1948—1951). Založba Obzorja Ma-
ribor, 1969. 133 str.
Filip Kalan, Odmevi z ekrana. Založba Obzorja Maribor, 1969. 177 str.

POPRAVEK

V članku B. Merharja (v 7. št.), ki avtorju iz tehničnih razlogov ni bil poslan v korekturo, beri:
250/23: vse to takó; 205/29: neredko in z; 206/12—13: vrednota evropske; 206/17: vplivanja zlasti; 207/3:
utesnjuje njej; 207/4: najprej; 207/6: razpletalo; 208/17: celo mnogo manj; 209/3: »kršenje metra«; 209/14:
svojih prvih objavah; 210/2: nepredolgo vrsto; 210/18: Ta pa; 210/21: to »metrično nalogo«; 211/33: do distiha;
212/24: številčnih; 213/19: količnike; 213/31: z začetkoma omenjenim.

V JEZIKU IN SLOVSTVU XIV/1969 SO SODELOVALI

Jaka Avšič Ljubljana
Janko Blažej ZKSG* Portorož
A. A. Bronskaja Univerza Kijev
France Dobrovoljc SK Ljubljana
Janez Dolenc Gimnazija Tolmin
Igor Gedrih Ljubljana
Jožica Gelb Ljubljana
Alenka Glazer PA Maribor
Helga Glušič FF Ljubljana
Ferdo Godina Ljubljana
Berta Golob OŠ Preddvor
Jože Gregorič Krka
Alfonz Gspan SAZU Ljubljana
Vladimir Gudkov Univerza Moskva
Bohuslav Havránek ČSAV Praga
Bogdana Herman Ljubljana
France Jesenovec Gimnazija Celje
B. K. Ljubljana
Matjaž Kmecl FF Ljubljana
Bogomil Komelj Ljubljana
Stanko Kotnik PA Maribor
Janko Kos Gimnazija Ljubljana
Vesna Lamut Ljubljana

Tine Logar FF Ljubljana
Władisław Lubaś FF Krakov
Joža Mahnič Gimnazija Ljubljana
Boris Merhar PA Ljubljana
Pavle Merku Radio Trst
Jolka Milič Sežana
Breda Möschl Maribor
Božena Orožen Gimnazija Celje
Janez Sivec ZSSRS Ljubljana
Aleksander Skaza FF Ljubljana
Jože Stabej SAZU Ljubljana
Borut Stražar VŠ Ljubljana
Stane Suhadolnik SAZU Ljubljana
Franc Šebjanič Murska Sobota
Ivan Škafar Radlje ob Dravi
Jan Šedivý Maribor
Mate Šimundič PA Maribor
Silva Trdina PG Ljubljana
Jože Toporišič FF Ljubljana
Valens Vodušek GNI Ljubljana
Hinko Wilfan Ljubljana
Jože Zadavec Ljubljana
Zvonka Žnidaršič OŠ Vrhovci

* Kratice pomenijo: ČSAV — Češkoslovaška akademija znanosti, FF — Filozofska fakulteta, GNI
— Glasbenonarodopisni inštitut, OŠ — Osnovna šola, PA — Pedagoška akademija, PG Pedagoška gim-
nazija, SAZU — Slovenska akademija znanosti in umetnosti, SK — Slovanska knjižnica, TSS — Tehnična
srednja šola, VŠ — Vgojiteljska šola, ZSSRS — Zavod za šolstvo SRS, ZKSG — Zavod za korekcijo
sluha in govora.

